

staaer saaledes i Grundlovens § 75: „den med visse Eiendomme forbundne dømmende Myndighed skal ophæves ved Lov“. Der er „skal“ ikke udeladt, skjøndt dersom det var overflødig det ene Sted, saa maatte det ogsaa være overflødig det andet Sted, og kunde efter den ærede Forslagsstillers Opfatning godt have været udeladt. Det Samme er Tilfældet i Grundlovens § 76, hvor det hedder: „Retspleien bliver at adskille fra Forvaltningen“. Der staaer ikke „Retspleien adskilles“; men det er sat som en Befaling: den bliver at adskille, den skal adskilles. Ligeledes i § 88: „alle Indskrænkninger i den frie og lige Udgang o. s. v. skulle hæves ved Lov“, samt § 96: „Communernes Ret til under Statens Tilsyn o. s. v. vil blive ordnet ved Lov“, og selv den § 98, som den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) paa en saalidet tilfredsstillende Maade gjen-gav os Indholdet af iforgaars; den har ogsaa sit „skal“, men rigtignok paa et andet Sted, end han anførte det. Der er en væsentlig, en meget væsentlig Forskjel paa, om der staaer: „Folketirkens Forsatning ordnes ved Lov“, eller om der staaer: „den skal ordnes ved Lov“. Saaledes som § 80 virkelig lyder, er der ikke noget som helst Paabud om at ordne Folketirkens Forsatning; det staaer os frit at ordne den og at lade være at ordne den, altsom vi ville; men der staaer kun, at dersom Folketirkens Forsatning paa een eller anden Maade skal ordnes, saa skal det ske ved Lov. Dette er den meget store Forskjel, der er paa, enten man indskyder det omtalte „skal“ eller ikke.

Jeg hørte den ærede Forslagsstiller gennemgaae en stor Deel af Kirkens Historie, ja endog, om jeg maa udtrykke mig saaledes, af dens Archæologi, hvorefter han vendte sig til den grundlovgivende Rigsforsamling og fortalte, hvad der fra forskjellige Sider var yttret paa den, hvad man der havde været enig om osv. osv.; men jeg tilstaaer, at jeg ikke har anseet det for Uleiligheden værd nærmere at undersøge dette, af den gode Grund, at, hvad de enkelte Medlemmer af den grundlovgivende Rigsforsamling kunne have udtalt som det, der

bevægede dem til at vedtage Grundlovens § 80, det staaer ikke i Grundlovens § 80. Det er ikke deres Dyringer eller deres Motiver, hvorover der blev stemt; det er ikke dem, som ere komne ind i Grundloven, og som vi her skulle tage tilfølg; men hvad vi her, — uden alt Hensyn til hvad der kan have bevæget den Ene eller den Anden til at gaae den Vej, han gif — udelukkende have at rette os efter, det er fort og godt Grundlovens § 80, saaledes som den er affattet og saaledes som den blev vedtaget.

Jeg havde ventet, at den ærede Forslagsstiller med stærke Ord skulde have fremhævet den os paahvilende Pligt, at ordne Folketirkens Forsatning ved Lov, thi det har været meget almindeligt at læse § 80, som om det „skal“, der ikke staaer der, virkelig stod deri, og det glædede mig derfor, at han i længere Tid ikke betonede os en Kirkeforsatnings Vedtagelse som en af Grundloven paabuden Pligt. Da han imidlertid indskød sit „skal“ i § 83 og ved Oplæsningen af den af ham citerede Landsthingsmands Udtryk ligeledes sit dette „skal“ sluppet ind i Grundlovens § 80, saa har jeg anseet det for min Pligt med Bestemthed at værgemig og Rigsdagen imod, at § 80 opfattes saaledes, som den saa ofte og fra saa mange Sider er bleven opfattet, og som den, idetmindste tildels, idag er opfattet ogsaa af den ærede Forslagsstiller.

Gaae vi dernæst over til det os forelagte Lovforslag og betragte først dets Omraade, saa see vi, at det er Meningen, at det skal gjælde for de fire Stifter samt for Nørrejylland's fire Stifter, medens der i Slutningen af § 2 er tilføjet, at „Kongen kan give Repræsentanter paa Island, nemlig Biskoppen“ — han er naturligvis selvfølgelig her som allevegne — „et geistligt og to læge Medlemmer Sæde og Stemme i Kirkeraadet“. Jeg skal ikke spille mange Ord paa, at Færøerne ikke ere omtalte, men hvorfor springer man dem over og springer lukt over dem til Island? Man vil her give Kongen Magt til i det paatænkte Kirkeraad at repræsentere Island ved 4 kongevalgte Medlemmer; man spørger slet ikke det islandske Althing eller det islandske Folk, om de ville re-